

Néhány óra a Gopher-térben: például az orvostudomány

A hálózatok világában nem hagyhatjuk magára a felhasználót, mert számolnunk kell egy kevésbé aktív, de mozgósítható réteggel is, amelynek tájékoztatást kell nyújtanunk a hálózatok kínálta forrásokról és forrásokból. Sorozatunkban ezért igyekszünk néhány szakterület Gopherrel elérhető információs forrásairól gyorsfényképet adni.

Szubjektív bevezető

„Nem szabad megelégednünk a listák saját érdekünkben történő felhasználásával. Az e-folyóiratokhoz hasonlóan ránk vár igazán az a feladat, hogy ezeknek a listáknak a kezelésébe, használatába bevezessük az e-maillal rendelkező felhasználókat. Erre jó példával szolgálhatnak az idegen nyelven már bőségesen megtalálható kézikönyvek, tájékoztatók. A magyar nyelvű ismertető, tájékoztató cikkek azonban még nem árasztották el igazán a hazai szaksajtót. Emellett kimondottan könyvtári feladatként lehet felvállalni ezeknek a listáknak mint dokumentumoknak vagy inkább periodikáknak a kezelését, nyilvántartását. Az e-maillal rendelkező felhasználóknak hiába van meg a lehetősége bármelyik listára való feliratkozásra, ha nem tudja, hogy a szakterületének, érdeklődési körének milyen lista vagy listák felelnek meg a legjobban. Erre a kérdésre egy könyvtárostól kell választ kapnia. Megint azzal az igénnyel állunk szemben, hogy a hálózatok irdatlan tömegű, globális, de rendezetlen információhalmazából, egy adott könyvtárnak, a saját felhasználói köre számára rendezni és közvetíteni szükséges a különböző típusú online információkat” [1].

Örömmel olvastam *Moldován István* fenti sorait, mert úgy éreztem, végre nem önreklámozásnak fog tűnni, ha itt is elmondom, régóta fontosnak tartom, hogy a könyvtárosok tudják, nemcsak a saját tájékoztatójukat szolgálják a hálózatokon hozzáférhető erőforrások, hanem tájékoztatniuk is kell ezekről a forrásokról, és ezeknek a forrásoknak a segítségével [2].

Az erőforrások dzsungelében nem hagyhatjuk magára a felhasználót, és aligha elégséges, ha a meglévő kalauzokkal ismertetjük meg őket. A hálózatok világa ugyanis – a maga öntörvényű szerveződése, spontán növekedése folytán is – az egyén felfedezőkedvére épít leginkább. Ez nyilvánvalóan mindig is így lesz, de a könyvtáraknak és könyvtárosoknak a kevésbé vállalkozó felhasználókra is gondolniuk kell.

Például úgy, hogy a (zömében angol nyelvű) hálózati kommunikáció egy-egy szeletéről a felhasználó anyanyelvén, esetünkben magyar nyelven jelentetünk meg népszerű – törekvéseink szerint legalábbis – közzétett tájékoztató kiadványokat [3].

Ez a törekvés – úgy tűnik – találkozik az Információs Infrastruktúra Program elképzeléseivel is, hiszen ilyen füzetek egész sorának megjelentetéséről készültek tervek [4]. A tervezett füzetek között szerepelnek az egy-egy szakterületen tett gopheres „kalandozások” is, amelyek célja lényegében az adott terület információforrásai közötti eligazodás megkönnyítése.

Ehhez hasonló módon – a füzetek várható nagyságához képest kisebb terjedelemben – itt is igyekszünk néhány szakterület Gopherrel elérhető információs forrásairól gyorsfényképet adni.

Az olvasó valójában néhány példát kap majd gopheres kalandozásokról, és a segítségükkel megtalált információforrásokról. Még a fontos menüpontok mind-egyikét sem nyithatjuk fel itt az olvasó számára, hiszen a TMT éves terjedelme sem lenne ezek ismertetésére elég. Szó sincs tehát kimerítő teljességről, annál inkább kedvcsinálásról. Két dolog viszont biztosan kell az itt leírtak megismétléséhez: hozzáférés az Internet-hez, és sok türelem, mert a kapcsolatra bizony sokszor várni kell.

Mi a Gopher?

A hálózatok használatával kapcsolatos fogalmakat már sokan ismerik, egyik fő eszközünkről, a Gopherrel mégis álljon itt egy rövid meghatározás.

A Gopher programot 1991 tavaszán a minnesotai egyetemen fejlesztették ki, és jelenleg már a világ legalább 500 számítógépén telepítették. A Gopher elosztott szöveges adatbázis-kezelő, amely klienszerver elven működik. Menürendszere segítségével a felhasználó nemcsak a szerver gépen tárolt szöve-

ges állományokat, hanem a hálózat más szerver gépein levő – jelenleg még főként – szöveges dokumentumokat is el tud érni. A kiválasztott dokumentumot a Gopher gyűjti be számunkra a távoli hostról, amelyet azután szükség esetén letölthetünk vagy elektronikus levélben megküldhetünk magunknak.

A Gopher program másik előnyös tulajdonsága, hogy helyettünk képes a távhívást lebonyolítani. A felhasználó különböző csoportosításokban, menütelként kapja meg az Interneten lévő online könyvtárak és adatbázisok nagy részét, és a megfelelő host kiválasztása esetén a Gopher automatikusan felhívja a szükséges címet.

A Gopher – mint a többi hasonló Internet „metainformációs” eszköz – kliens/szerver alapú. Ez azt jelenti, hogy van egy Gopher szerverprogram, amely a szolgáltató hoston található, és az ott levő anyagot szolgáltatja, vagy más szerverek anyagaira mutat, és van egy Gopher kliensprogram, amely a szerver szolgáltatásának a „vételéhez” szükséges. A kényelmes felhasználás érdekében az az előnyös, ha ez a kliensprogram minél „közelebb” van a felhasználóhoz. Mind a szerver-, mind a kliensprogramok szabadon letölthetők az Internetről.

Azok, akiknek még nincsenek meg ezek az eszközök, elérhetik és használhatják a hálózaton az ún. nyilvános klienseket, amelyek már nemcsak a nagyvilágban, de nálunk is vannak. Ezek az Internetről telnettel hívhatók. Néhány host az Interneten kívül az X.25-re is nyitott. Ezeket a gépeket fel lehet hívni az X.25-ről, és használni az ott futó Gopher klienseket, amelyek így egy Internet gateway szolgáltatást is nyújtanak.

A Gopher kapcsán a Veronica szerverekről is beszélnünk kell. A Veronica nevű (Very Easy Rodent-Oriented Net-wide Index to Computerized Archives) program segítségével a legkülönbözőbb Gopher-tételek címében lehet keresni, fejlettebb változata pedig már a Boole-algebra szerinti összetett keresésekre is módot ad. A világ különböző számítógépein telepített rendszereket általában összekötik egymással, ami azt jelenti, hogy bármelyik Gophert elérve, hozzáférhetünk az összekapcsolt Gopherek által elérhető szinte összes információs forráshoz. Ezért a Veronicával nemcsak egy Gopher, hanem majdnem minden összekapcsolt Gopher menüteleinek a címére is keresni tudunk [1].

Kiindulás

Gopherhez nem fér mindenki hozzá, és aki hozzáfér, az is más-más körülmények között teheti. Mindazonáltal eltekinthetünk az egyedi különbségektől, és kiindulásnak azt az esetet vettük, hogy elértük a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem (BKE) Gopher szer-

verét. (Választhatunk volna természetesen további jó magyar Gophereket is.)

Ábránk a Gopherhez hasonlóan Minnesotában kifejlesztett, gopherezést, ftp-zést, telnetet egyaránt lehetővé tevő Minuet nevű shareware program kinyomtatott képernyőit mutatják. Egy PC-s Gopher kliens található az általunk használt Minuet programban is.

Leletek

A BKE Gopherét elérve az egyik menüpont az európai gyökérszerver (gopher.sunet.se). Ezen aztán elsőként megnézhetjük, milyen elektronikus vitafórumok archívumait tárolják (1. ábra).

```

File Edit Window Setup Help 15:24:45
Gopher Information Service [X] History [?]
├─ Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem
├─ The European root Gopher Server
├─ LISTSERV Archives and services
├─ LISTSERV archives (nic.surfnet.nl)
├─ <Directory> AIO-NW - Informatie voor AIO's in de natuurwetens...
├─ <Directory> ANNOUNCE - lijst voor aankondigingen SURFnet
├─ <Directory> APPLICAT - Applications under BITNET
├─ <Directory> BILLING - Chargeback of (computer) resources
├─ <Directory> BIOMAT-L - Biomaterials Mailing List
├─ <Directory> BIOMCH-L - Biomechanics and Movement Science listse
├─ <Directory> BITNEWS - BITNET News List
├─ <Directory> BULLY-L - Bullying and Victimization in Schools
├─ <Directory> BURG-CEN - List issued for the J.M. Burgers Centre
├─ <Directory> CAMASE-L - Quantitative Methods of Research on Agri
├─ <Directory> CAREER - Contactgroep Arbeidsmarkt-Evaluatie en R
├─ <Directory> CDS-ISIS - Electronic user-group for Unesco's CDS/I
├─ <Directory> CEPES-L - CEPES UNESCO (European Centre for Higher
gettin

```

1. ábra

Ezek közül válasszuk ki a Biomaterials vitafórumot, amelyben csípőimplantátumokkal kapcsolatos kérdést láthatunk (2. ábra).

```

File Edit Window Setup Help 15:25:39
Gopher Information Service [X] History [?]
├─ LISTSERV Archives and services
├─ LISTSERV archives (nic.surfnet.nl)
├─ BIOMAT-L - Biomaterials Mailing List
├─ BIOMAT-L - archives for 9405
├─ <File> Student asking for info on hip implants cas8152@MED3C7.EM
├─ <File> None gengenbach@CARBON
├─ <File> Subscription costs? gengenbach@CARBON
├─ <File> Sterilising strain gauges A.Brandwood@UNSM
├─ <File> 14 th Southern Biomedical Engg. Meeting dmukhe@LSUMC.EDU
idle

```

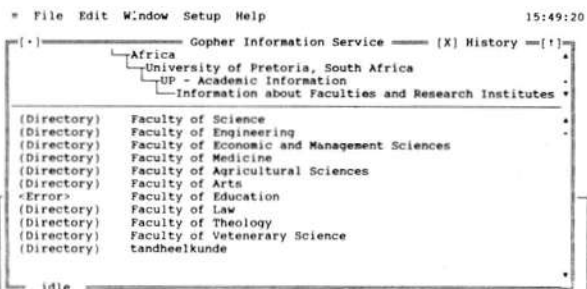
2. ábra

A biomechanika és a vibráció kérdéseivel foglalkozó fórumon meg is nézünk egy levelet, amelynek fejléce a 3. ábra alsó ablakában látható. Az európai gyökérszerver útján más Gopherekhez is eljuthatunk. Ha egzotikusabb tájakra vágunk, választhatjuk Afrikát. Itt szinte kizárólag dél-afrikai forrásokkal találkozunk.

Nézzük meg a pretoriai egyetemet, hátha van orvosi fakultása! (Aki persze tudja, konkrétan mit keres, eleve is tudhatja, hogy van, sőt fogorvosi kart is találunk, igaz az utóbbi afrikaans nyelven [Tandheelkunde] szerepel a menüben – 4. ábra).

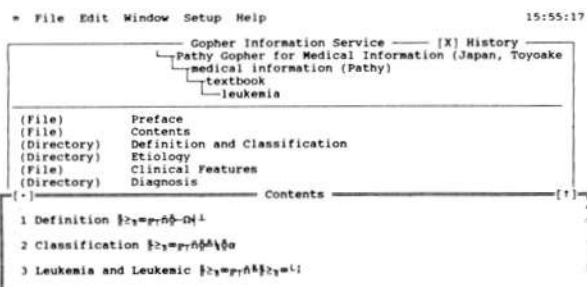

3. ábra

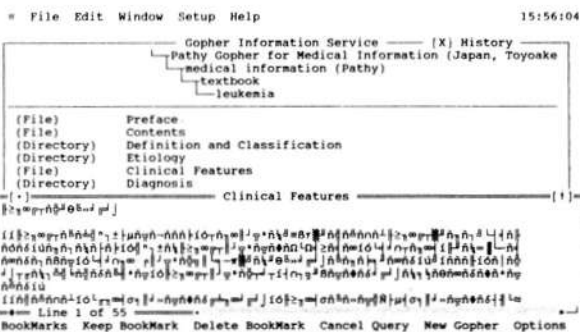
4. ábra

Azsia, ezen belül Japán esetében jól láthatjuk, mennyire hálózatról van szó. Ugyanis nemcsak a Nippon Medical School érhető itt el, hanem az Amerikai Egyesült Államok két Gophere is az Oregoni Egyetemen, és a National Institutes of Health is. Ha most a Pathy Gophert választjuk, tankönyvi szövegekhez juthatunk. A leukémia tankönyvének fejezeteit, és az alsó ablakban kibontott tartalomjegyzéket látjuk az 5. ábrán.

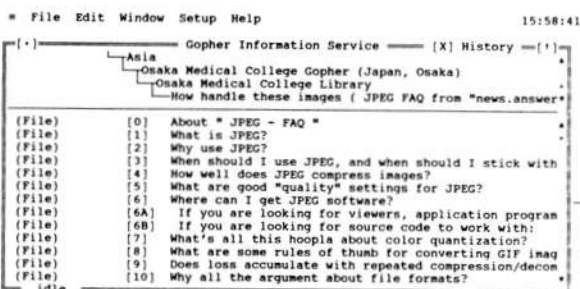
5. ábra

A 6. ábra furcsa képet mutat. A klinikai jellemzők fejezet szövege nyilvánvalóan már japánul van, amit csak így tudunk megjeleníteni, de némi utánajárás után nyilvánvalóan nem jelentene megoldhatatlan technikai problémát az eredeti japán karakterek megjelenítése sem.

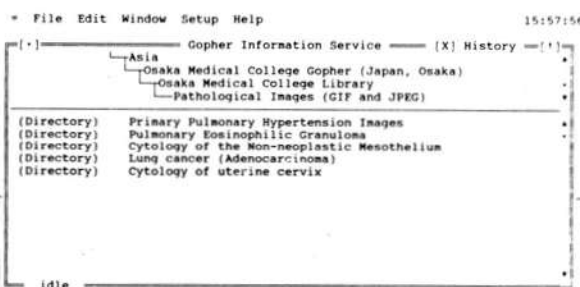

6. ábra

Az Osaka Medical College digitálisan tárolt képek gyűjteményét kínálja. Ehhez a használati tudnivalókat tartalmazó menüt a 7., a témák egy részét a 8. ábra mutatja.

7. ábra

8. ábra

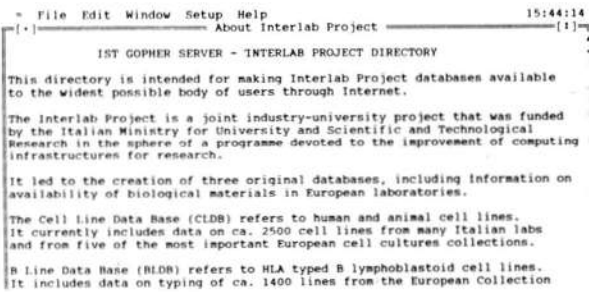
A csendes-óceáni térség a mi kalandozásunkban egy melbourne-i kórházzal szerepel. A 9. ábrán is jól látjuk, hogy másokhoz hasonlóan ausztrál barátaink a külvilág felé is fordulnak amellet, hogy saját forrásaikat kínálják, amelyek ismét digitalizált képek.

Ha Európába megérkezve az itteni források válogatásában kutakodunk, megtaláljuk például a genovai rákkutató központot.

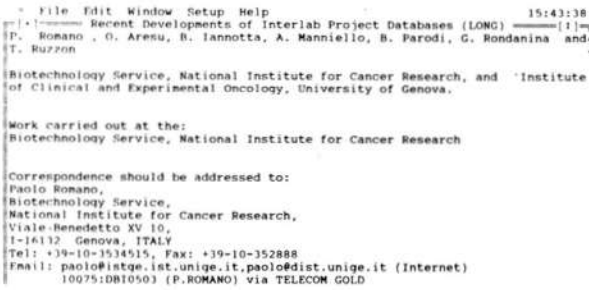

9. ábra

A 10. és 11. ábra tényinformációkat közöl a központ munkájáról. Néhány következő ábra telnetes hívást mutat.

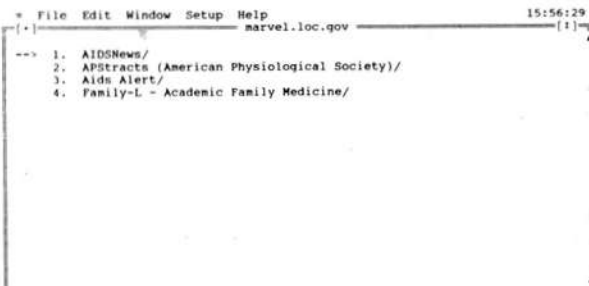

10. ábra

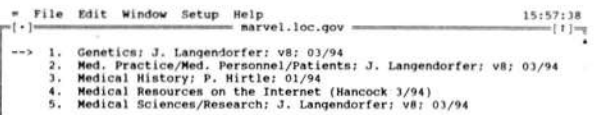
11. ábra

Aligha érdektelen megnéznünk, mit kínál a Kongresszusi Könyvtár. Látható, hogy az LC Marvel segítségével itt négy orvosi folyóiratot olvashatunk (12. ábra).

12. ábra

Nem hiányozhatnak a választékból az Interneten elérhető orvosi információforrások katalógusai (bibliográfiái) sem (13. ábra).

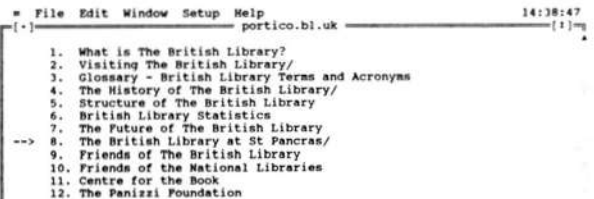

13. ábra

Nemcsak az orvosi könyvtárosokat, hanem az egész könyvtáros szakmát érdekelheti, hogy állnak a munkák a British Library új épületében. Ehhez – megintcsak telnettel – felhívhatjuk a Portico nevű szervert, és néhány menü kiválasztásával megkapjuk az információt (14–16. ábra).

14. ábra

15. ábra

16. ábra

Aki nem tudja, van-e a British Libraryval összefüggésben valamilyen orvosi könyvtári szolgáltatás, elég, ha elvégez egy keresést. A „medicine” szó bevétele ezúttal nem is túl kockázatos, nem lesz több száz találatunk. Megtudjuk viszont, hogy elérhető a Medical Information Centre.

Ha már Európában maradunk, ne feledkezzünk meg az Egészségügyi Világszervezetről. A WHO WHLIS adatbázisa a világszervezet és regionális intézményei (pl. a Pan American Health Organization = PAHO) folyóiratain és egyéb kiadványain kívül feldolgozza a lyoni székhelyű International Agency for Research on Cancer (IARC), a Council of International Organizations on Medical Sciences (CIOMS) dokumentumait is. Ha a világszervezet Gopheréből (17. ábra) fő programjainak opcióját választjuk, majd a következő menüben a könyvtári szolgáltatásokat, már kereshető az adatbázis.

```

File Edit Window Setup Help 11:55:30
gopher.who.ch [1]

1. About The World Health Organization (WHO).../
2. About This Gopher and WHO's World-Wide Web Server.../
3. WHO's Major Programmes.../
4. News: Press Releases & Resolutions of UN agencies, etc.../
5. E-mail Directories and Telecom Catalogues.../
6. Other Gopher & Information Servers.../

```

17. ábra

A „meningitis” szóra vonatkozó keresés nyomán kapott listát a 18., az egyik találati tételt a 19. ábra mutatja.

```

File Edit Window Setup Help 11:59:23
gopher.who.ch [1]

1. TI: Approaches to prevent acute bacterial meningitis in developin...
2. TI: Antibiotic therapy for bacterial meningitis in children in dev...
3. TI: Surveillance and control of meningococcal meningitis : report ...
4. TI: Inter-country Meeting on Preparedness and Response to Meningoco...
5. TI: Surveillance and control of meningococcal meningitis epidemics...
6. TI: Cerebrospinal meningitis control : report of a WHO study group...
7. TI: Effectiveness of BCG vaccination against tuberculosis meningit...
8. TI: Lucha contra la meningitis cerebroespinal : informe de un Grup...
9. TI: Meningococcal meningitis : global situation and control measur...
10. TI: Clinical signs and etiological agents of pneumonia, sepsis, an...
11. TI: Surveillance of meningococcal infections and other forms of pu...
12. TI: Cost-benefit analysis of a regional system for vaccination aga...
13. TI: Cerebrospinal meningitis : Burundi ST: Weekly epidemiologic...
14. TI: Meningitis associated with measles-mumps-rubella vaccines S...
15. TI: Cerebrospinal meningitis : United Republic of Tanzania ST: ...
16. TI: Cerebrospinal meningitis in the Central African Republic ST...
17. TI: A simple kit system for rapid diagnosis of cerebrospinal menin...
18. TI: Bacterial meningitis in Egypt: analysis of CSF isolates from h...

```

18. ábra

```

File Edit Window Setup Help 12:00:01
gopher.who.ch [1]

PA: Wright, P. F.
ST: Bulletin of the World Health Organization
PV: 1989
VN: 67(5)
PG: 479-486
LA: eng
SH: Meningitis, microbiology, prevention and control
GH: Developing countries
BC: Communicable Diseases and their Control
AB: Endemic acute bacterial meningitis of childhood appears to be neglected as a cause of morbidity and mortality in developing countries, probably because it has been overshadowed by the dramatic epidemics of meningococcal disease in sub-Saharan Africa. The available data based on reviews of hospitalized patients suggest that endemic meningitis is mostly a disease of young infants, Streptococcus pneumoniae and Haemophilus influenzae type b being the most important etiologic agents. The epidemiological pattern appears to be different in developing countries, compared with northern Europe or the USA, and closely resembles the early age of onset and high incidence of meningitis
--More--(58)

Alt-F1:Help Alt-F2:Disconnect Ctrl-Ins:Copy Shift-Ins:Paste Alt-F4:Enlarge

```

19. ábra

Ha nem is merítettük ki az európai lehetőségeket (pl. megnézhetnénk a Karolinska Intézet Gopherét), nézzük meg az Újvilágot. Ha a National Library of Medicine táján akarunk keresni, jó, ha tudjuk, hogy az intézmény székhelye, Bethesda, Maryland államban van.

Az NLM Gophere az intézmény sok forrásához kínál hozzáférést (20. ábra). A Grateful Med az amerikai végfelhasználók Medline adatbázisa, erről tehát csak információkat kaphatunk, de magát az adatbázist mi nem tudjuk használni. A Unified Medical Language System a Grateful Med keresésének segédeszköze.

```

File Edit Window Setup Help 12:59:19
Gopher Information Service [X] History [1]
North America
USA
Maryland
National Library of Medicine (National Institutes of
<Directory> NLM Gopher information, searching and new files
<Directory> NLM Fact Sheets, newsletters and reports
<Directory> AIDS information
<Directory> Grants information
<Directory> Grateful Med
<Directory> HSTAT - Health Services/Technology Assessment Texts
<Directory> National Institutes of Health (NIH) Clinical Alerts
<Directory> Online services
<Directory> Resource lists and bibliographies
<Directory> Unified Medical Language System (UMLS) information
<Directory> Tunnels to other gophers

idle

BookMarks Keep BookMark Delete BookMark Cancel Query New Gopher Options

```

20. ábra

A 21. ábra mutatja, mit olvashatunk magáról a Gopherről. Megtudhatjuk többek között, hogy hozzáférést nyújt az NLM online katalógusához.

```

File Edit Window Setup Help 13:02:31
About this gopher [10May94 2K] [1]
The National Library of Medicine's Gopher, available since November 16, 1993, is still evolving. The NLM Gopher contains information about the Library and selected references materials. It also provides access to Locator, NLM's online catalog system, and to MEDLARS and TOXNET (for those with access codes). Please note that the NLM Gopher does not provide direct access to the contents of journal articles or books. Articles and books in the NLM collection may be obtained on interlibrary loan through a local or academic library.

The NLM is the world's largest research library in a single scientific and professional field. The Library's computer-based MEDLARS system was established to achieve rapid bibliographic access to NLM's vast store of biomedical information. The Lister Hill National Center for Biomedical Communications and the National Center for Biotechnology Information are research and development divisions within NLM. The Extramural Programs Division of NLM provides a broad variety of grants to support research and development activities leading to the better management, dissemination, and use of biomedical knowledge.

Since September 1992 the NLM has been the site of the National Coordination Office of the multi-agency High Performance Computing and Communications
-- Line 1 of 30 --
BookMarks Keep BookMark Delete BookMark Cancel Query New Gopher Options

```

21. ábra

Az AIDS-szel kapcsolatos források lehetőségét, skáláját a 22. ábra érzékelteti.

```

File Edit Window Setup Help 13:04:25
Gopher Information Service [X] History [1]
National Library of Medicine (National Institutes of
AIDS information
<File> AIDS Information Resources Fact Sheet [26Apr94 7K]
<File> AIDSLINE Fact Sheet [26Apr94 3K]
<File> AIDSRIALS and AIDSORUGS Fact Sheet [26Apr94 6K]
<File> AIDSORUGS database - drugs being tested in AIDS-related cl...
<File> Open clinical trials from the AIDSRIALS database [26Apr94
<File> Joint Collection Development Policy Statement of the NLM a
Information Services for HIV/AIDS: Recommendations to the
[WP91] Information Services for HIV/AIDS: Recommendations
Guide to NIH HIV/AIDS Information Services [12May94 35K]
[WP91] Guide to NIH HIV/AIDS Information Services [12May94
Jul 1994 AIDS Bibliography - Journal references: A-H subje
Jul 1994 AIDS Bibliography - Journal references: I-Z subje
Jul 1994 AIDS Bibliography - Monographs and audiovisuals [1
idle

```

22. ábra

Online olvashatjuk a National Institutes of Health szakértői konferenciákon kidolgozott állásfoglalásait egy-egy betegséggel, tünetcsoporttal stb. kapcsolatos legfrissebb ismeretekről (Consensus Statements, 23. ábra).

```

File Edit Window Setup Help 13:06:07
Gopher Information Service [X] History [ ]
National Library of Medicine (National Institutes of Health)
  MSTAT - Health Services/Technology Assessment Text
  NIH Consensus Statements
  Individual Consensus Development Statements
-File> 95. DRAFT: THE EFFECT OF ANTENATAL STEROIDS FOR FETAL MATU
-File> 94. DRAFT: HELICOBACTER PYLORI IN PEPTIC ULCER DISEASE
-File> 93. MORBIDITY AND MORTALITY OF DIALYSIS
-File> 92. EARLY IDENTIFICATION OF HEARING IMPAIRMENT IN INFANTS
-File> 91. IMPOTENCE
-File> 90. GALLSTONES AND LAPAROSCOPIC CHOLECYSTECTOMY
-GIF File> 90. (Illustration) GALLSTONES AND LAPAROSCOPIC CHOLECYSTEC
-File> 89. TRIGLYCERIDE, HIGH DENSITY LIPOPROTEIN, AND CORONARY H
-File> 88. DIAGNOSIS AND TREATMENT OF EARLY MELANOMA
-File> 87. ACUSTIC NEUROMA
-File> 86. DIAGNOSIS AND TREATMENT OF DEPRESSION IN LATE LIFE
-File> 85. TREATMENT OF PANIC DISORDER
-GIF File> 84. (Illustration 2) GASTROINTESTINAL SURGERY FOR SEVERE O
getting
BookMarks Keep BookMark Delete BookMark Cancel Query New Gopher Options

```

23. ábra

A 24. ábrán az impotenciával kapcsolatos consensus statement egy részlete látható. A tények mellett megismerhetjük az állásfoglalás írott formájának forrását, és az online formára való hivatkozás mikéntjét is.

```

File Edit Window Setup Help 13:07:20
-File> * 91. IMPOTENCE * [ ]
This statement is also published as:
Impotence. NIH Consensus Statement 1992 Dec 7-9;10(4):1-31.
For making bibliographic reference to the statement in the electronic form displayed here, it is recommended that the following format be used:
Impotence. NIH Consensus Statement Online 1992 Dec 7-9 [cited year month day]:10(4):1-31.
ABSTRACT
The National Institutes of Health Consensus Development Conference on Impotence was convened to address (1) the prevalence and clinical, psychological, and social impact of erectile dysfunction; (2) the risk factors for erectile dysfunction and how they might be used in preventing its development; (3) the need for and appropriate diagnostic assessment and evaluation of patients with erectile dysfunction; (4) the efficacies and risks of behavioral, pharmacological, surgical, and other treatments for erectile dysfunction; (5) strategies for improving public and professional awareness and knowledge of erectile dysfunction; and

```

24. ábra

A Clinical Alerts sorozat aktuális tudnivalókra hívja fel figyelmünket. A 25. ábrán látható szövegrészletből megismerhetjük a HIV-fertőzés anyáról gyermekekre való átvitelét megakadályozó készítménnyel, az AZT-vel kapcsolatos 1994. áprilisi eredmények egy részletét.

```

File Edit Window Setup Help 13:10:29
-File> AZT to prevent transmission of HIV from Mother to Infant [26Apr94 12:11]
Clinical Alert: Important Therapeutic Information on the Benefit of Zidovudine (AZT) for the Prevention of the Transmission of HIV from Mother to Infant.
Source: National Institute of Allergy and Infectious Diseases (NIAID)
Summary:
This document provides information on the interim results of a study conducted by the Pediatric AIDS Clinical Trials Group (ACTG) of the National Institute of Allergy and Infectious Diseases (NIAID) in collaboration with the National Institute of Child Health and Human Development (NICHD), and Institut National de la Sante et de la Recherche Medicale (INSERM) and Agence Nationale de Recherches sur le SIDA (ANRS), France. The study was a randomized clinical trial of zidovudine (ZDV) for the prevention of transmission of HIV from infected mothers to their infants. The treatment regimen that was compared with placebo consisted of ZDV administered to HIV-infected pregnant women beginning between 14 and 34 weeks of gestation, continued intrapartum,

```

25. ábra

Az európai gyökérszerverből indultunk „felfedezőutunkra”. Jó, ha tudjuk, hogy ez a szerver már tárgy szerint is csoportosítja az elérhető forrásokat. A Subject Tree betűrendben mutatja, milyen témában kereshetünk. A Medicine menüpont kiválasztása után a különböző intézmények széles skálája mellett folyóiratok teljes szövege is elérhető így (26. ábra).

```

File Edit Window Setup Help 15:48:49
Gopher Information Service [ ] History [ ]
-Directory> IST National Inst. for Cancer Research, Genova, (IT)
-Directory> AMERICAN JOURNAL OF FORENSIC MEDICINE AND PATHOLOGY
-Directory> AMERICAN JOURNAL OF INDUSTRIAL MEDICINE
-Directory> ANATOMIA HISTOLOGIA EMBRYOLOGIA-JOURNAL OF VETERINARY MEDICINE
-Directory> Anton Breini Centre for Tropical Health & Medicine
-Directory> Austin Hospital, Melbourne, Australia
-Directory> BULLETIN OF EXPERIMENTAL BIOLOGY AND MEDICINE
-Directory> Bio-Medical and Related Gophers(Stanford)
-Directory> CAMIS (Center for Advanced Medical Informatics at Stanford)
-Directory> CENTRAL AFRICAN JOURNAL OF MEDICINE
-Directory> Center for Advanced Medical Informatics at Stanford (CAMIS)
-Directory> DEVELOPMENTAL MEDICINE AND CHILD NEUROLOGY
-Directory> Denmark's Library for Medicine and Science
-Directory> History of Science and History of Medicine
-Directory> JOURNAL OF INTERNAL MEDICINE
-Directory> JOURNAL OF PUBLIC HEALTH MEDICINE
-Directory> JOURNAL OF SPORTS MEDICINE AND PHYSICAL FITNESS
-Directory> JOURNAL OF THE ROYAL SOCIETY OF MEDICINE
idle
BookMarks Keep BookMark Delete BookMark Cancel Query New Gopher Options

```

26. ábra

Nem csak az orvostudomány menüje rejt azonban érdekességeket. A könyvtárostudomány menüje felől érhető el ugyanis a következő érdekesség. A North Carolina State University „falak nélküli könyvtárát” hozott létre. A „Library Without Walls” sokban hasonlít a falakkal körülvett könyvtárhoz. A referenszrészlegben például itt is különböző kézikönyveket találunk, igaz ezek elektronikusan olvashatók. Ami most bennünket legjobban érdekel, az a „Study carrels” menüpont, amely egy-egy téma szerint csoportosított Virtuális „kutatószobákat” rejt.

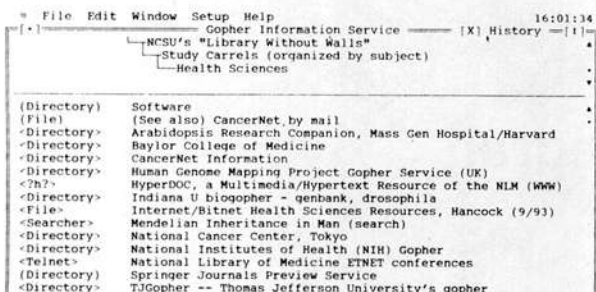
A 27-28. ábra ízelítőt ad abból, milyen „hálóba esünk bele” az orvostudományi kutatószoba kiválasztásával.

```

File Edit Window Setup Help 16:02:08
Gopher Information Service [X] History [ ]
NCSU's "Library Without Walls"
  Study Carrels (organized by subject)
  Health Sciences
-Directory> Human Genome Mapping Project Gopher Service (UK)
-Directory> HyperDOC, a Multimedia/Hypertext Resource of the NLM (WWW)
-Directory> Indiana U Biogopher - genbank, drosophila
-File> Internet/Bitnet Health Sciences Resources, Hancock (9/93)
-Searcher> Mendelian Inheritance in Man (search)
-Directory> National Cancer Center, Tokyo
-Directory> National Institutes of Health (NIH) Gopher
-Directory> National Library of Medicine ETNET conferences
-Directory> Springer Journals Preview Service
-Directory> Tlogopher - Thomas Jefferson University's gopher
-Directory> The National Library of Medicine (NLM)
-Directory> To Your Health (information for a healthier you)
-Directory> U.S. Department of Energy Environment, Safety and Health Gopher
-Directory> US Food and Drug Administration BBS
-Telnet> University of Virginia Health Sciences Library catalog

```

27. ábra

28. ábra

Irodalom

- [1] MOLDOVÁN I.: Hálózati információforrások és hatásuk a könyvtárakra. = Könyvtári Figyelő, 40. köt. 2. sz. 1994. p. 195–212.
- [2] KOLTAY T.: Elektronikus vitafórumok: tájékozódás és tájékoztatás. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 1994. április, p. 13–15.
- [3] KOLTAY T.: Elektronikus vitafórumok és hasznosításuk a kutatásban és az oktatásban. Gödöllő; GATE KPKO, 1994. 16 p.
- [4] KOKAS K.: IIF füzet sorozat megint... (Elektronikus levél) KATALIST@HUEARN. 1994. május 31.

Beérkezett: 1994. szeptember 1-jén.

Oracle alapú könyvtári rendszer

ORACLE LIBRARIES

Kinek, mihez ajánljuk?

- könyvtáraknak, dokumentációs központoknak, közgyűjtemények kezelőinek
- kisméretű adatállománytól a több millió kötetes könyvtárig
- szöveges dokumentumok, kép, video- és hanganyagok felvitelére, tárolására, sok szempontú visszakeresésére

Miért ezt ajánljuk?

- valamennyi könyvtári és információkezelő funkciót ellátó, honosított integrált rendszer
- multimédia és teljes körű periféria-kezelés (CD-ROM, video, optikai lemez)
- hálózatos működés, osztott adatbázis-kezelés
- Oracle – a világon és Magyarországon is a legelterjedtebb adatbázis-kezelő rendszer
- negyedik generációs fejlesztő környezet
- hardverfüggetlen, PC-s konfigurációtól a nagylemezes konfigurációig szinte valamennyi létező hardveren működtethető (PC-hálózatok, SUN, DEC, IBM RS 6000 stb.)

Aki ezt választotta – a másfél száz külföldi referencia mellett:

- Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára
- MTA Világgazdasági Kutatóintézet Könyvtára

Az Ön könyvtára miért ne ezt választaná? Kérjen bemutatót!

A rendszer paramétereztető a könyvtárak igényei szerint.